VI Liceum Ogólnokształcące im. Zbigniewa Herberta w Bełchatowie

WEWNĄTRZSZKOLNY

SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

2025/2026

Podstawa prawna:

1. USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe; (Dz.U. 2017 poz. 59)
2. USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe; (Dz.U. 2017 poz. 60)
3. USTAWA z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty; (Dz.U. 2022 poz. 2230)
4. USTAWA z dnia 26 stycznia 1982 r . - Karta Nauczyciela; (Dz. U. Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 oraz z 2022 r. poz. 935, 1116, 1700 i 1730)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego; (Dz. U. 20218 poz. 1675)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół; (Dz. U.z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach; (Dz.U. 2017 poz. 1591)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia; Dz.U. 2018 poz. 467
9. Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325)
10. Statut VI Liceum im. Z. Herberta w Bełchatowie

Cel:

Celem doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów i możliwości, a także informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

I. TREŚCI PROGRAMOWE I CELE SZCZEGÓŁOWE

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego oraz osiągnięcia uczniów:

1. **Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

uczeń:

1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);

1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjnozawodowego i osobistego;

1.3 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;

1.4 określa własny system wartości (w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową).

2. **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

uczeń:

2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz drogach dojścia do nich w kontekście wyborów zawodowych;

2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów zawodowych;

2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy; w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej;

2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;

2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

uczeń:

3.1 analizuje możliwości uzyskiwania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.3 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia;

3.4 wskazuje możliwości kontynuowania dalszej nauki.

4. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych,** m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania

doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery

uczeń:

4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;

4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki decyzji;

4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami;

4.4 wskazuje korzyści wynikające z całożyciowego doradztwa kariery.

II. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWEM ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym w liceum ogólnokształcącym są kierowane do trzech grup adresatów:

- ✓ uczniów,
- ✓ rodziców,
- ✓ nauczycieli.

III. METODY PRACY DO REALIZACJI WEWNATRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

✓ poradnictwo indywidualne, skierowane szczególnie dla uczniów, mających trudności w podjęciu decyzji edukacyjno-zawodowych poradnictwo grupowe

- ✓ lekcje zawodoznawcze
- ✓ spotkania z przedstawicielami różnych zawodów
- ✓ spotkania z przedstawicielami uczelni wyższych, pracodawcami
- ✓ zachęcanie młodzieży do aktywnego udziału podczas „Otwartych drzwi w szkołach, uczelniach”
- ✓ angażowanie uczniów do umiejętnego spędzania czasu (zajęcia sportowe, językowe, rozwijające umiejętności zawodowe, koła zainteresowań) wykorzystanie testów, ankiet i innych narzędzi podczas zajęć klasowych
- ✓ wycieczki zawodoznawcze
- ✓ gromadzenie materiałów dotyczących zakresu doradztwa zawodowego (biblioteka, osoby zajmujące się doradztwem zawodowym) wyposażenie uczniów w umiejętność sporządzania dokumentów aplikacyjnych
- ✓ w ubieganiu się o pracę – uczniowie liceum informowanie rodziców oraz uczniów o procedurach egzaminów, specyfice zawodu wybranego przez dziecko, systemie edukacji, zasadach rekrutacji do szkół.

IV. PRZYKŁADY DZIAŁAŃ KIEROWANYCH DO NAUCZYCIELI, RODZICÓW

- ✓ umożliwienie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- ✓ prowadzenie lekcji koleżeńskich i otwartych;
- ✓ zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rad pedagogicznych;
- ✓ organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku i lokalnego rynku pracy;
- ✓ udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- ✓ wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego;
- ✓ prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- ✓ udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, e-dziennik);
- ✓ organizowanie warsztatów dla rodziców;
- ✓ włączanie rodziców, przedstawicieli różnych zawodów do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole poprzez spotkania i wycieczki zawodoznawcze, organizowanie imprez szkolnych związanych z doradztwem zawodowym.

V. REALIZATORZY SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO I ICH ZADANIA

- ✓ **Dyrektor:**
  - odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
  - współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
  - wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi;
  - zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
  - organizuje wspomaganie szkoły w realizowaniu zadań związanych z doradztwem zawodowym

- ✓ **Doradca zawodowy**
  - określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
  - pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
  - prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
  - wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
  - prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
  - systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
  - planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy

z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;

- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy.

✓ **Wychowawcy**

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z doradztwa zawodowego;
- realizują tematy z doradztwa zawodowego na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w planowaniu ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

✓ **Nauczyciele przedmiotów**

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

VI. REALIZACJA ZADAŃ DORADZTWA ZAWODOWEGO NA LEKCJACH PRZEDMIOTOWYCH

1. podstawy przedsiębiorczości – komunikacja interpersonalna, autoprezentacja, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej i jej przebieg, tworzenie własnego CV,

negocjacje, bezrobocie, rynek pracy, etapy zakładania własnej działalności gospodarczej, pomysł na własna działalność gospodarczą, biznesplan, słabe i mocne strony swojej osoby, aktywne poszukiwanie pracy;
2. biologia – choroby uniemożliwiające podjęcie zawodu, choroby zawodowe, rytm dobowy człowieka, czynniki wpływające na wydajność pracy człowieka;
3. geografia – struktura zatrudnienia i wykształcenia, bezrobocie – w Polsce, Europie i na świecie, zróżnicowanie gospodarcze świata, określanie zmian zachodzących na rynku pracy w skali globalnej i regionalnej, wynikające z rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych;
4. języki obce – słownictwo dotyczące zawodów, warunki pracy, rozmowa o pracę, jak napisać CV, list motywacyjny;
5. wiedza o społeczeństwie– problemy polskiego społeczeństwa, problem bezrobocia, struktura zawodowa społeczeństwa polskiego, podział społeczeństwa ze względu na wykształcenie;
6. historia – praca w życiu człowieka na przestrzeni wieków;
7. etyka - etyka zawodowa, rola wartości w moralnym postępowaniu człowieka, etyczne podstawy komunikacji interpersonalnej (np. manipulacja);
8. edukacja dla bezpieczeństwa – pierwsza pomoc i jej przydatność w dalszych etapach edukacji, bezpieczeństwo w miejscu pracy (bhp, ewakuacja);
9. język polski – rola pracy w życiu człowieka – poprawność edycji dokumentów, sztuka autoprezentacji, modele komunikacji językowej, praca człowieka w literaturze polskiej i światowej;
10.matematyka – obliczenia podatków, zysków z lokat, odsetek oraz innych wartości związanych z instrumentami finansowymi, zawody związane z matematyką;
11. informatyka – edytowanie dokumentów elektronicznych, obsługa tzw. programów biurowych (MS Office lub Open Office), sposoby pracy z Internetem – wyszukiwanie wiadomości, podstawy programowania, zawody związane z IT;
12. chemia – zawody, które wykorzystują wiedzę chemiczną;
13. fizyka – zawody, które wykorzystują fizykę;
14. wychowanie – fizyczne – wspomaganie przygotowania uczniów do testów sprawnościowych w służbach mundurowych, zawody związane ze sportem;

VII. SIEĆ WSPÓŁPRACY

- ✓ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- ✓ Uczelnie wyższe
- ✓ Ochotnicze Hufce Pracy
- ✓ Ośrodek Rozwoju Edukacji
- ✓ Organizacje pozarządowe

VIII. PROPONOWANE ZAGADNIENIA DO REALIZACJI

- Poznawanie siebie warunkiem dobrego rozwoju, wyboru i decyzji.
- Moje zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, cechy osobowości.
- Predyspozycje zawodowe w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej, bilans własnych zasobów.
- Jakie są moje potrzeby, motywacje, jakimi wartościami się kieruję.
- Stan zdrowia, a wybór kierunku studiów, zawodu.
- Jak radzić sobie ze stresem.
- Mocne i słabe strony, co chcę rozwijać, a czego chcę uniknąć.
- Podejmowanie decyzji, jak sobie z tym radzę.
- Czym jest sukces? Czy dla każdego znaczy to samo?
- Autoprezencja, rozmowa kwalifikacyjna – ćwiczenia.
- Dokumenty aplikacyjne/ jak napisać dobre CV/
- Jak dobrze wypaść na rozmowie kwalifikacyjnej
- W jakich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego widzę siebie w przyszłości?
- Jaki zawód uważam za najbardziej interesujący?
- Wartości osobiste, a wybór zawodu.
- Kalejdoskop zawodów
- Lokalny, regionalny, krajowym i europejski rynek pracy.
- Martwe zawody, zawody przyszłości.
- Jak założyć własną firmę – wiedza a praktyka.
- Formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą, umowy o pracę.
- Procedury maturalne
- Zasady rekrutacji na wyższe uczelnie

IX. METODY PRACY NA LEKCJACH

- ✓ Pogadanka
- ✓ Analiza przypadku
- ✓ Ankieta
- ✓ Autoprezentacja
- ✓ Burza mózgów
- ✓ Ćwiczenia grupowe
- ✓ Debata „za i przeciw”
- ✓ Dyskusja problemowa
- ✓ Kolaż
- ✓ Kwestionariusz
- ✓ Lekcja odwrócona
- ✓ Mini-wykład
- ✓ Skojarzenia
- ✓ Wirujące plakaty

- ✓ Odwrócony cel

X. EWALUACJA WSDZ

Działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę, a skierowane do uczniów mają wspierać ich w trafnych wyborach dalszego kształcenia i zawodu.
Rekomenduje się odwoływanie do autorefleksji i samooceny uczestników WSDZ.
Dodatkowo analiza dokumentacji (tematyka zajęć) oraz rozmowy z adresatami działań pozwolą na pozyskanie informacji zwrotnej na temat jakości oferowanych zajęć z doradztwa zawodowego w szkole

*Nauczyciele samodzielnie dokonują wyboru tematu w obrębie danego zagadnienia oraz metod pracy.